

Извештај за радни задатак

1.5 Припрема за теренско истраживање

У оквиру прве фазе која се односи на припрему **пројекта ГИС база података о последицама НАТО бомбардовања на подручју Борског округа 1999. године (скраћено: НАТОБорскиОкруг)**, дана 20.12.2023. је успешно реализован пети радни задатак (подфаза пројекта) - **1.5 Припрема за теренско истраживање**.

Циљ наведеног радног задатка је био да се утврди да ли је изводљиво и потребно обићи бомбардоване локације у насељима Бор и Прахово, како би се прикупиле информације о њиховом тренутном стању.

Пре почетка конкретног истраживања (током дефинисања пројектне повеље), подаци којима се у том тренутку располагало су били општег карактера, односно знало се да је било бомбардовања одређених објеката на територији Борског региона, али не и њихова тадашња намена¹. Током реализације радног задатка 1.3 је изведен закључак да су се локације у оквиру којих су се бомбардовани објекти налазили на територији посматраног региона користиле искључиво за потребе тешке индустрије (као што су складишта нафте и трафостаница за потребе обављања радних процеса). Обилазак ових локација, па чак и њиховог ширег окружења није дозвољен свим цивилима (у овом случају не би био дозвољен члану пројектног тима), пре свега из функционалних и безбедносних разлога, што је било очекивано и препознато као потенцијално ограничење у пројектној повељи. Са друге стране, наведени објекти су од државног значаја и због тога је њихова ревитализација започета непосредно након НАТО бомбардовања, ради уклањања опасних материја које су биле присутне у њима, али и даљег снабдевања тржишта потребним производима. Обилазак локација не би дао значајније резултате од оних који би могли да се пронађу на интернету или консултовањем релевантних стручњака и литературе која је доступна на интернету или у библиотекама. Информације и фотографије које би биле прикупљене обиласком би имале већи значај да су бомбардовани објекти и инфраструктура који су коришћени од стране локалног становништва, јер би тада могле јасније да се уоче промене/напредак стања локација и објеката за време овог 25-огодишњег периода. Новац и време који би били утрошени за потребе реализације планираног приступа привредним локацијама би могли да се преусмере на други део теренског рада, а то је претрага литературе у београдским библиотекама и ангажовање стручњака, уколико се у међувремену искаже потреба за тим. Ако се узме у обзир и наведени ризик, а то су (тренутно недовољно познати) временски услови дана 23.12.2023. год., чија би неповољност додатно отежала или чак и потпуно онемогућила сагледавање ситуације на терену, закључак је да би било продуктивније преусмерити ресурсе на реализацију наведених алтернатива.

Самим тим, део теренског истраживања који се односи на обилазак бомбардованих локација неће бити реализован, али податке (фотографије) који би се тим путем прикупили је могуће набавити на други начин, при чему квалитет крајњих резултата овог пројекта неће бити угрожен.

---

¹ Цивилна (стамбена) или привредна (индустријска) намена.